ایرنا

اطلاعات و آمارهایی از عملیات مرصاد در گفت‌وگوی «جوان» با یک محقق حوزه دفاع‌مقدس

منافقین قبل از مرصاد ۱۰۰ عملیات علیه رزمندگان انجام داده بودند

■ علیرضا محمدی

در شماره پیشین ایثار و مقاومت گفت‌وگویی با سردار رضا میرزایی از نویسندگان و محققان حوزه دفاع‌مقدس در خصوص عملیات مرصاد منتشر کردیم. در آن گفت‌وگو، آمارها، اطلاعات و مسائلی درباره منافقین و همچنین عملیات مرصاد مطرح شد که تصمیم گرفتیم این آمارها را به صورت مجزا تقدیم حضورتان کنیم. با این توضیح که سردار میرزایی در سال ۱۳۶۰ اولین زندان مخصوص برای منافقین در همدان را راه‌اندازی کرد و از همان زمان با مسائل روانی حاکم بر این گروه آشنایی یافته بود.

«آفتاب، چلچراغ و فروغ جاویدان» سه عملیات مطرح منافقین در جنگ تحمیلی علیه رزمندگان و مردم ایران است، آیا آنها عملیات دیگری نیز انجام داده بودند؟

اینجا وقتی ما از واژه عملیات استفاده می‌کنیم، منظورمان یک حرکت گروهی است. به عنوان مثال یک گروهی می‌آیند کاری را انجام می‌دهند و ما به آن عملیات می‌گوییم. بر همین اساس، طبق اسنادی که در مرکز اسناد دفاع‌مقدس وجود دارد و من هم در کتابم (حماسه نامداران گمنام) آورده‌ام، منافقین بیش از ۱۰۰ رشته عملیات گروهی را علیه رزمندگان و جبهه‌های دفاع مقدس انجام داده‌اند. آن سه عملیاتی که شما گفتید معروف‌ترین عملیات آنهاست، در حالی که منافقین در طول دفاع مقدس بیش از ۱۰۰ عملیات اعم از حمله گروهی محدود یا شبیخون به یک منطقه یا عملیات نفوذ و شناسایی انجام داده بودند. ما همواره می‌گوییم که منافقین ۱۷ هزار ترور انجام داده‌اند و مسئول شهادت این تعداد از هموطنانمان هستند، اما توجه نمی‌کنیم که خیانت منافقین در لو دادن عملیات مختلف باعث شد تا میزان تلفات ما بیشتر شود. بنابراین باید بگوییم منافقین ۱۷ هزار نفر را مستقیم به شهادت رساندند و به صورت غیرمستقیم نیز باعث شهادت هزاران نفر دیگر شدند. اینها همه جنایاتی است که نفاق در طول دفاع مقدس مرتکب شده است.

در این بخش از گفت‌وگو ما بیشتر می‌خواهیم به آمارها و ارقام بپردازیم، اصلاً تعداد منافقین در پادگان اشرف چند نفر بود و همچنین آنها در ورود به ایران چه تعداد نیرو داشتند؟

منافقین وقتی که به عراق رفتند و در پادگان اشرف مستقر شدند، ۳۲ تیپ تشکیل دادند. هر تیپ شامل سه گردان بود و هر گردان نیز ۶۰ نفر نیروی اصلی یا کادر داشت؛ یعنی هر تیپ ۱۸۰ نفر نیرو داشت. به این ترتیب ۳۲ تیپ ۱۸۰ نفره، جمعاً ۵ هزار و ۷۶۰ نفر نیرو می‌شدند که به مرور آموزش‌های زیادی را پشت سر گذاشتند و نیروی اصلی منافقین در اشرف را تشکیل دادند، اما قرار بود در مواقعی مثل عملیات به اصطلاح فروغ جاویدان، تعداد زیادی از طرفداران سازمان یا افراد دیگری که معاند با نظام بودند به آنها بپیوندند. بنابراین سازمان پیش از حمله به ایران یک فراخوانی داد و تعدادی از ایرانی‌های ساکن در اروپا، امریکا و دیگر کشورها خودشان را به پادگان اشرف رساندند. در عملیات فروغ جاویدان قرار بود در موج اول، حدود ۵ هزار نفر از نیروهای نفاق که عمدتاً از نیروهای زبده آنها بودند، وارد ایران شوند. این ۵هزار نفر همان ستون معروفی را تشکیل دادند که در تنگه چهارزبر گیر افتادند و بیشترشان کشته، مجروح و اسیر شدند.

> در برخی از منابع رمز عملیات مرصاد یا امیرالمؤمنین(ع) و در برخی منابع دیگر یا مهدی‌ادرکنی(عج) ذکر شده است. رزمندگانی که از سمت تنگه چهارزبر به این عملیات ورود کردند یک رمز برای آن تعیین کردند و رزمندگانی که از سمت اسلام‌آباد و کرند غرب با منافقین درگیر شدند نیز رمز دیگری برای عملیات انتخاب کرده بودند

یک سؤالی مطرح است که چرا مناققین توانستند به سرعت در عمق پیشروی کنند، چراکه آنها تا حدود ۳۰ کیلومتری کرمانشاه رسیده بودند.

در علم نظامی، هر نیرویی که وارد خاک دشمن می‌شود یا در منطقه عملیاتی پیشروی می‌کند، باید مراقب جناحین خودش باشد. مثلاً در عملیات دفاع مقدس اگر یک لشکری خطی را می‌شکست، می‌توانست به عمق برود و چندین کیلومتر پیشروی کند، اما اگر لشکرهای دیگر نمی‌توانستند جناحین او را تأمین کنند، محاصره می‌شدند و از پهلوها ضربه می‌خوردند. در عملیات مرصاد هم منافقین ابتدا از خطی که بعثی‌ها شکسته بودند وارد کشور شدند و به سرعت به عمق پیش رفتند، اما نهایتاً وقتی در چهارزبر جلوی آنها سد شد، به محاصره افتادند و به راحتی منهدم شدند. این کار آنها به لحاظ نظامی یک دیوانگی محض بود، اما آنها اسیر استدلال‌های غلطی بودند که رجوی به خوردشان می‌داد. مسعود رجوی گفته بود شما فقط باید وارد ایران شوید و سریع خودتان را به شهرهای بزرگ برسانید، آن وقت همه مردم به شما می‌پیوندند و کار نظام تمام است.

آماری از تلفات منافقین در این عملیات وجود دارد؟

حدود ۲ هزار نفر از نیروهای منافقین در عملیات مرصاد به هلاکت رسیدند و هزار و ۲۰۰ نفر هم مجروح شدند که به همراه دیگر افراد این سازمان توانستند به هر نحوی شده برگردند و به عراق فرار کنند. ۹۶۶ نفر نیز به اسارت رزمنده‌ها درآمدند.

چرا در خصوص رمز عملیات مرصاد اختلاف‌هایی وجود دارد؟

در برخی از منابع رمز عملیات مرصاد یا امیرالمؤمنین(ع) و در برخی منابع دیگر یا مهدی‌ادرکنی(عج) ذکر شده است. علت اختلاف این است که مرصاد یک عملیات از پیش طراحی شده نبود، یعنی اینکه وقت کافی برای تعیین رمز برای آن وجود داشته باشد. بنابراین رزمندگانی که از سمت تنگه چهارزبر به این عملیات ورود کرده بودند یک رمز برای آن تعیین کردند و رزمندگانی که از سمت اسلام‌آباد و کرند غرب به منافقین درگیر شدند نیز رمز دیگری برای عملیات انتخاب کردند. اتفاقاً در یک جلسه‌ای که در بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس برگزار شده بود، من به این موضوع اشاره کردم و گفتم که علت اختلاف چیست و هر دو نقل قول برای رمز عملیات مرصاد می‌تواند درست باشد.

خود شما وقتی که به منطقه عملیاتی مرصاد رسیدید، چه چیزهای دیدید و چه خاطراتی از آن روزها دارید؟

من زمانی به منطقه رسیدم که ستون منافقین نابود شده بود و باقی‌شان فرار کرده بودند. جسد کشته‌های نفاق هنوز در طول جاده اسلام‌آباد به کرمانشاه وجود داشت. نکته حائز اهمیت این است که ما کامیون‌هایی مملو از سلاح پیدا کردیم که مشخص شد اینها را آورده بودند تا بین عوامل خودشان که در کرمانشاه حضور داشتند، پخش کنند. اگر ستون نفاق به کرمانشاه می‌رسید، قطعاً تعداد آنها خیلی بیشتر می‌شد و آن وقت دیگر جمع و جور کردن‌شان سخت‌تر می‌شد. قطعاً منافقین به تهران نمی‌رسیدند، ولی رسیدن‌شان به کرمانشاه بسیار محتمل بود، در آن صورت تلفات مردم غیرنظامی بسیار افزایش پیدا می‌کرد. وقتی کمر ستون نفاق در چهارزبر شکست، عوامل‌شان که به کرمانشاه رفته بودند نیز بی‌سروصدا فرار کردند و پراکنده شدند. از زمانی که من خودم به منطقه عملیاتی مرصاد رفتم، کارمان دستگیری فراری‌های منافقین بود. فراری‌ها به صورت انفرادی یا در گروه‌های چند نفره بین کوه‌ها و دشت‌های منطقه پراکنده شده بودند. گاهی شب‌ها قصد داشتند از بین رزمنده‌ها عبور کنند که دستگیر می‌شدند. یا وقتی بچه‌های ما آنها را در گوشه‌ای پیدا می‌کردند، بسیار پیش می‌آمد که منافقین پیش از دستگیری بین خودشان نارنجک منفجر می‌کردند یا قرص سیانور می‌خوردند تا زنده به دست ما نیفتند. سران‌شان اینطور القا کرده بودند که اگر زنده به دست پاسدارها بیفتید، شما را تکه‌تکه می‌کنند! این بیچاره‌ها سراسر در توهم و تفکرات غلط خودشان بودند و تا لحظه مرگ نیز از این توهمات در رنج بودند.

> ما همواره می‌گوییم منافقین ۱۷ هزار ترور انجام داده‌اند و مسئول شهادت این تعداد از هموطنان‌مان هستند، اما توجه نمی‌کنیم که خیانت منافقین در لودادن عملیات مختلف باعث شد تا میزان تلفات ما بیشتر شود. بنابراین باید بگوییم منافقین ۱۷هزار نفر را مستقیم به شهادت رساندند و به صورت غیرمستقیم نیز باعث شهادت هزاران نفر دیگر شدند

نمی‌شود از عملیات مرصاد گفت و به نقش شهید صیاد شیرازی اشاره نکرد، ظاهراً ایشان در آن مقطع سمت اجرایی در مناطق عملیاتی دفاع مقدس نداشتند؟

شهید صیاد شیرازی از سال ۶۵ به عنوان نماینده امام در شورای عالی دفاع خدمت می‌کردند و سال ۶۷ مسئولیت اجرایی در جبهه‌های جنگ نداشتند. وقتی قضیه حمله منافقین پیش می‌آید، آقای شمخانی به شهید صیاد شیرازی خبر می‌دهد یک ستون از دشمن تا اسلام‌آباد غرب آمده است. شهید صیاد شیرازی بعدها خودش تعریف می‌کرد که وقتی شنیدم دشمن تا اسلام‌آباد آمده، خیلی تعجب کردم و پرسیدم این چطور دشمنی است که توانسته تا آنجا بیاید؟ شمخانی اظهار بی‌اطلاعی می‌کند و از شهید می‌خواهد سریع خودش را به منطقه برساند. صیاد هم می‌گوید حداقل به من یک حکم بده تا بتوانم طبق آن حکم کار کنم. فوری حکمی برای ایشان صادر می‌شود و شهید صیاد شیرازی هم طبق شناختی که از واحدهای ارتش داشت، می‌آید در هوانیروز کرمانشاه و بالگردهای ارتش را برای مقابله با منافقین هماهنگ می‌کند. ایشان خودش می‌گوید وقتی سوار بالگرد به تنگه چهارزبر رسیدیم، از بالا دیدم که تعدادی از رزمنده‌ها روی جاده خاکریز درست کرده‌اند و جلوی ستون منافقین را گرفته‌اند. انگار ملائکه آنها را آنجا رسانده بود. بعدها فهمیدم که اینها رزمنده لشکر ۳۲ انصارالحسین(ع) بودند. به هرحال شهید صیاد شیرازی با توانمندی‌هایی که داشت تا هر میزان که می‌تواند رزمنده‌های یگان‌های مختلف را با بالگردهای ارتش هلی‌برن می‌کند و دورتا دور ستون منافقین آنها را می‌چیند. همچنین بالگردهای تجاهمی مثل کبری با هدایت شهید صیاد شیرازی از پهلو و عقبه ستون منافقین به آنها شلیک و علاوه بر اینکه تلفات زیادی به دشمن وارد می‌کنند، ستون نفاق را فلج و از کار می‌اندازند. گذشته از هوانیروز، جنگنده‌های پایگاه هوایی شهید محمد نوژه هم طی دو روز عملیات، هر روز سه نوبت ستون منافقین را بمباران و تلفات بسیاری به آنها وارد می‌کنند. در نتیجه طی همان یکی دو روز عملیات مرصاد، ستون نفاق متلاشی می‌شود و الباقی منافقین با پای پیاده فرار می‌کنند و تعدادی نیز به اسارت درمی‌آیند.

نگاه

چگونه یک لشکر متوهم خود را به نابودی کشاند

■ غلامحسین بهبودی

قرار بود منافقین عملیات اصلی خود را علیه کشورمان در مهر ۱۳۶۷ به اجرا درآورند، اما چون قطعنامه ۵۹۸ در ۲۷ تیرماه رسماً از سوی ایران پذیرفته شد، آنها که عجله داشتند زودتر تهران را فتح کنند، عملیات‌شان را دو ماه جلوتر انداختند. بنابراین عصر سوم مرداد ۱۳۶۷ حرکتی که آن را فروغ جاویدان می‌نامیدند، آغاز کردند؛ این فروغ ناکام قرار بود ظرف ۲۴ ساعت تهران را فتح کند، کاری که ارتش بعث عراق سال جنگ نتوانسته بود ظرف هشت سال انجام دهد، در عرض یک روز به اتمام برساند!

■ **لشکر متوهم**

در کنار توانمندی رزمندگان کشورمان و همینطور عوامل دیگری که در شکست سنگین منافقین در عملیات مرصاد دخیل بودند، باید «توهم» را از عوامل اصلی به نابودی کشاندن این فرقه خائن بدانیم. آنها در چنان اوهامی به سرمی‌بردند که به واقع تصور می‌کردند در عرض یک روز می‌توانند بر رزمندگانی که هشت سال در برابر جهان کفر ایستادگی کرده بودند، به پیروزی برسند.

منافقین در توهم‌شان تا به آنجا پیش رفته بودند که برای هر ساعت از عملیات یک روزه‌شان جدولی طراحی کرده بودند و طبق این جدول که نمونه‌ای از آن در کتاب «بن‌بست در استراتژی؛ شکست در تاکتیک» اثر مرحوم سردار ناصر شعبانی منتشر شده است، ستون نفاق ساعت ۱۶ عصر از مرز عبور می‌کردند و سپس به شهرهای بزرگی چون کرمانشاه، همدان، قزوین و نهایتاً تهران را طبق برنامه و ساعت مشخصی تصرف می‌کردند. چهارم مرداد، یعنی درست ۲۴ ساعت بعد، جشن پیروزی خود را در میدان آزادی برگزار می‌کنند!

توهم منافقین در اطمینان از پیروزی‌شان به حدی بود که بدون رعایت کوچک‌ترین اصول نظامی، از جاده‌های اصلی تردد می‌کردند و با نفربرهای کاسکاول برزیلی که در اختیار داشتند، به سرعت پیش می‌راندند. بدون آنکه درک درستی از محیط پیرامون‌شان داشته باشند.

کار به جایی کشید وقتی به تنگه چهارزبر رسیدند و خاکریزی که رزمنده‌ها مقابل‌شان ایجاده کرده بودند را دیدند، طبق گفته شاهدان، نفربر پیش‌رو که یک زن راننده آن بود، بدون توقف و با سرعت خود را به خاکریز کوبید تا خروارها خاک و سنگ را با یک حرکت جابه‌جا کند! اما این نفربر پس از برخورد به خاکریز مملو از خاک و سنگ، به راحتی واژگون شد و سرنشینانش به هلاکت رسیدند.

■ **همدان در اسرع وقت**

در کتاب روند جنگ ایران و عراق می‌خوانیم که وقتی منافقین در جلسه توجیهی قصد داشتند صدام را به عملیات خود قانع کنند، رجوی گفته بود نیروهای او می‌توانند ظرف چند ساعت به عمق ۲۵۰ کیلومتری ایران رسوخ کنند و همدان را به تصرف درآورند. اینچنین بود که صدام با ورود آنها به ایران موافقت کرد و ارتش عراق با گرفتن نواحی مرزی و بمباران پایگاه‌های هوایی ایران در استان‌های کرمانشاه، همدان و کردستان راه را برای ستون نفاق باز کرد.

منافقین شهرهایی مثل کرند غرب و اسلام‌آباد را در همان روز سوم مرداد تصرف کردند، اما در روز چهارم مرداد، یعنی همان روزی که قرار بود به تهران برسند، در تنگه چهارزبر گیر افتادند. روز بعد نیز آتش از زمین و آسمان روی ستون طویل منافقین بارید و نفرات این ستون نفرین شده، جهنمی را که به منافقان وعده داده شده را به عینه دیدند و بسیاری‌شان به هلاکت رسیدند.

تنها در لحظات آخر بود که چشم برخی فریب‌خوردگان فرقه رجوی به توهمی که او در ذهن‌شان جا کرده بود باز شد و طبق شنودی که از بیسیم آنها به دست آمده، در واپسین لحظات عمرشان شروع به ناسزا گفتن به رجوی و سران سازمان کردند. در این بین صدام نیز از ناسزای منافقین در امان نبود، چراکه جنگنده‌های بعثی در یک نوبت (عمداً یا سهواً) ستون نفاق را بمباران کردند!

جدول

طراح: علیرضا سجادی فر ■ شماره ۶۸۱۳

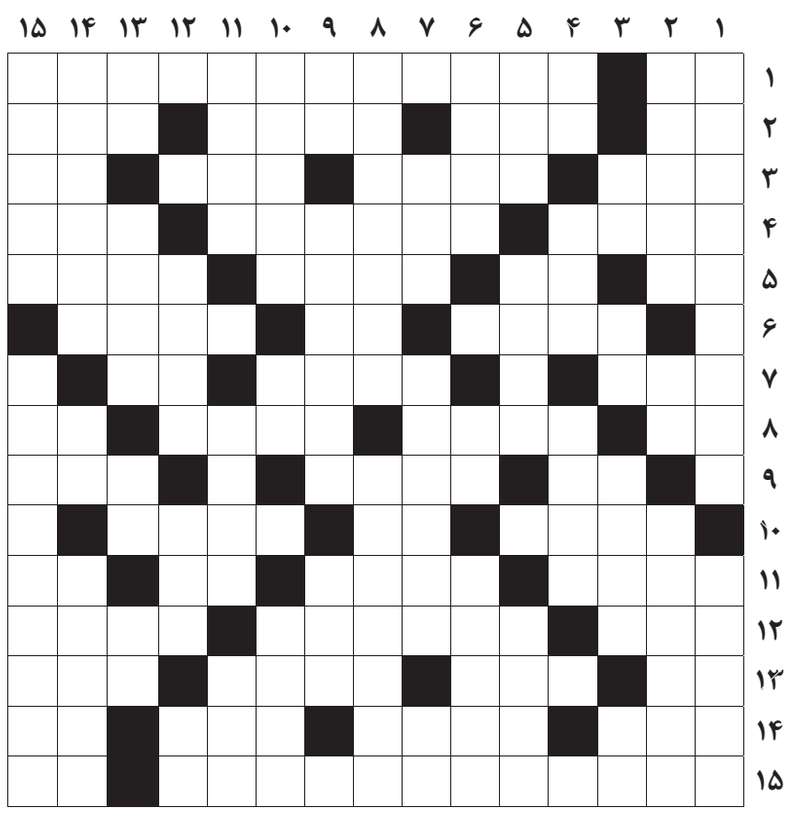

از راست به چپ

■ ۱- مادر نظام جمهوری اسلامی- روزی ماندگار و جاودانه در تاریخ شیعه ■ ۲- رود آرام- آش زرد نذری- صمغ- صدویازده ■ ۳- استخوان پا- گیاه لایه‌لایه- نیتروژن- راندن مزاحم ■ ۴- دعایی در مقام امام زمان- مروارید یکتا- نویسنده آلمانی یوسف و برادرانش ■ ۵- ضمیر انگلیسی- گشوده- دریاچه‌ای که هنگام ولادت پیامبر (ص) خشک شد- جاده هواپیما ■ ۶- رنگ پرسپولیسی‌ها- تکرار حرفی- داور ■ ۷- پول معتبر- مدیر اداره- حرف فقدان ■ ۸- صورت- ستون دین- مسجدی در شیراز- مزه ناخوشایند ■ ۹- کتف- ضرورت ورزش تیراندازی- واحد اختلاف پتانسیل ■ ۱۰- الک- مایه حیات- زن و فرزند ■ ۱۱- نژاد ما- راه فرار- از اقمار مشتری- رگ خواب ■ ۱۲- گود و عمق- ترمینال- شهر تشنه فریب ■ ۱۳- تصدیق روسی- خرس آذری- حمله- میوه تلفنی ■ ۱۴- یخ- خورشیدی- نعمتی الهی که باعث سلامتی و تندرست مغز آدمی است- یار شیرازی ■ ۱۵- کنایه از جنگ‌افروز- آخرین نت

از بالا به پایین

■ ۱- ناسپاسی- مظهر کشور چین ■ ۲- ندا دهنده- ردیف بافتنی- مستقیم و بدون پیچ و خم ■ ۳- مغرور- ابریشم خام- فصل پاییز- باران اندک ■ ۴- آشیانه پرنده- خورشید- کتاب امیل زولا ■ ۵- رشته کوه اروپایی- پیشوای مذهبی- سبقت ■ ۶- نظر می‌کند به وجه‌الله- کالای نو- همواره و همیشگی ■ ۷- رود مرزی- گیاهی برای درمان سردرد- بالای بدن ■ ۸- از ویژگی های دوست خوب- پیامبر بت‌شکن ■ ۹- یک لحظه- بیماری ورم بنا گوش- گنجشک ■ ۱۰- یکتا- تکان و جنبش- فریاد بلند ■ ۱۱- عموی پیامبر و شهید آوردگاه احد- پسر زکریا- ظرف سقا ■ ۱۲- مامطیرامروزی- از قبایل عرب جاهلی- کوچک ■ ۱۳- حرف انتخاب- گذشته- یار شیرازی- بعضی از چاه تشخیص نمی‌دهند ■ ۱۴- هیچ فقری بالاتر از آن نیست- مظهر لطافت در طبیعت- جاده و رودی در شمال ■ ۱۵- یاقوت- از غذاهای برنجی

جدول سودوکو

ارقام ۱ تا ۹ را طوری قرار دهید که در هر ردیف، ستون و مربع‌های کوچک سه در سه فقط یک بار به کار روند.

			۳		۸	۹		
			۲			۷		۸
	۴	۶						
					۷	۸		۳
۱	۸							۵
	۵			۲	۴			
۷		۹						
۴		۸		۱			۵	
		۵					۶	

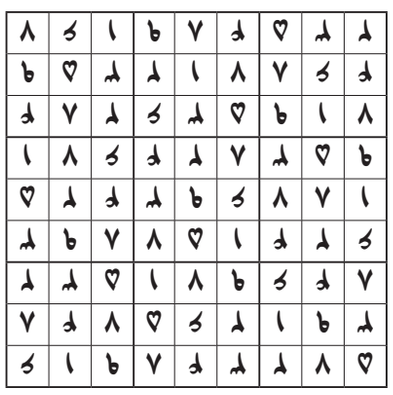

جدول کلمات متقاطع
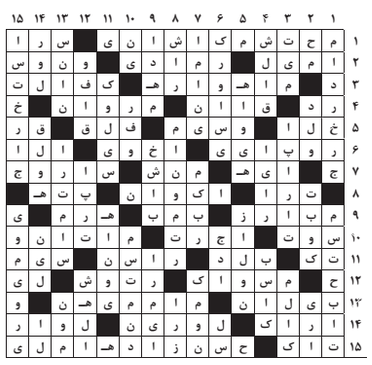
پاسخ جدول شماره ۶۸۱۲